

INSTITUTUL DE ARHEOLOGIE ȘI ISTORIA ARTEI

Str. M.Kogălniceanu nr.12-14
Clădirea nouă
RO - 400084 - Cluj-Napoca

☎ - 0040-264-591125
☎ - 0040-264-594470

E-mail:
arheologie.istart@academia-cj.ro

DARE DE SEAMĂ ASUPRA ACTIVITĂȚII INSTITUTULUI ÎN ANUL 2017¹

1. Lucrări din plan realizate:

Programul I - *Contribuții la istoria Transilvaniei*

1. Fl. Gogâltan, „Bronzul timpuriu și mijlociu (cca. 2500–1500 BC) în estul Bazinului Carpatic” (program I, proiect nr. 1). Planificare: 2016–2017.
2. I. Stanciu, „O necropolă de la periferia nord-estică a lumii gepide (Vlaha, jud. Cluj)” (program I, proiect nr. 7). Planificare: 2015–2017.

Programul II – *Cercetări arheologice de teren*

A) Săpături arheologice sistematice

1. Proiectul: *Orașul roman Porolissum*, jud. Sălaj (04.07–12.08. 2017): C. Opreanu (coordonator); Vl. Lăzărescu (membru în colectiv). Finanțare: Consiliul Județean Sălaj.
2. Șantier Ocnita, jud. Vâlcea (15–20 august 2017): S. Cociș, membru în colectivul de cercetare.
3. Situl roman *Carnuntum*, vilă urbană (Petronel, Austria) (iulie – august 2016): Cr. Găzdac, membru în colectiv. Finanțare: Carnuntum Park.
4. „Jucu Project” (21.06 – 3.07 2016); necropolele medievale timpurii (sec. VIII și XI–XII) de la Jucu de Sus–TETAROM III, com. Jucu, jud. Cluj: I. Stanciu (coordonator). Colaborare cu “Transylvania Bioarchaeology”. Finanțare: “Transylvania Bioarchaeology”.
5. Șantierul arheologic Gheorgheni-Pricske (iulie 2017): Fl. Gogâltan (coord.).
6. Șantierul arheologic Toboliu–Dealul Zănăcanului, jud. Bihor (mai–octombrie 2017): Fl. Gogâltan (coord.).
7. Șantierul arheologic Sântion–Dealul Mănăstirii, jud. Bihor (martie–aprilie 2017). Fl. Gogâltan (coord.).
8. Șantierul arheologic Munar–Wolfsberg, jud. Arad (aprilie 2017): Fl. Gogâltan (coord.).
8. Inlăceni, jud. Mureș (21-25 aug. 2016). S. Cociș, măsurători geomagnetice. Colaborare.
9. Șantier Ocnita, jud. Vâlcea (15-20 august 2016). S. Cociș (membru în colectiv), colaborare.

¹ Raport redactat pe baza rapoartelor individuale ale membrilor Institutului, centralizate de Dr. Ioan Stanciu, secretarul științific al IAIAC la data întocmirii raportului.

B) Săpături arheologice preventive

1. Autostrada, tronson Luna – Câmpia Turzii, jud. Cluj (noiembrie 2017): S. Cociș.
2. Autostrada, tronson Ogra – Iernut, jud. Mureș (octombrie 2017): S. Cociș.
3. Autostrada, Pecica, jud. Arad (iulie–august 2017): A. Ursuțiu, S. Cociș.
4. Oradea-Salca–Pepinieră, jud. Bihor (august–octombrie 2017); colaborare cu Muzeul Țării Crișurilor din Oradea: Fl. Gogâltan (coord.).
5. Autostrada Transilvania, Lot 2, Iernut (jud. Mureș) – Chețani (jud. Cluj) – supraveghere arheologică (sept.–dec. 2017): A. Ursuțiu.
6. Gligorești, com. Luna, jud. Cluj – diagnostic arheologic (nov. 2017): A. Ursuțiu.
7. Ineu, jud. Arad – diagnostic arheologic (iulie 2017): A. Ursuțiu.
8. Turda – diagnostic arheologic carieră de pietriș (iunie 2017): A. Rustoiu.
9. Turda, hotarul nordic al localității – diagnostic arheologic (iulie 2017): C. Cosma.

2. Lucrări din plan aflate în lucru și care se continuă:

A) Programul I - Contribuții la istoria Transilvaniei

1. A. Ursuțiu, *Contribuții la cunoașterea bronzului târziu în valea Mureșului mijlociu. Situl V de la Orosia, com. Cuci, jud. Mureș* (program I, proiect nr. 3). Planificare: 2017–2018. Stadiu 2017: definitivarea catalogului și a ilustrației.
2. Coriolan Opreanu/Sorin Cociș/Vlad A. Lăzărescu, *Corpus Limitis Imperii Romani. prospectarea și catalogarea structurilor frontierei Daciei romane* (program I, proiect nr. 4). Planificare: 2013–2022. Stadiu 2017: prospecții geofizice și verificări arheologice la clădirea praetoriului din castrul de la Porolissum.
3. Cr. Găzdac, *Tezaurele monetare între evenimente istorice majore, tragedii individuale și viață cotidiană în Europa romană de la Augustus la Dioclețian (27 a.Chr.-305 p.Chr.)* (program I, proiect nr. 5). Planificare: 2013–2018. Stadiu 2017, teme urmărite: când și de ce au fost îngropate tezaurele monetare, în legătură și cu securitatea frontierelor; circulația monetară din sec. IV în regiunea Dunării mijlocii și inferioare; aspecte comune și specifice ale tezaurelor monetare din Balcani.
4. C. Cosma, *Descoperiri funerare din Transilvania secolelor VII–IX d. H. Studiul cimitirelor de inhumație* (proiectul nr. 6). Planificare: 2017–2022. Stadiu 2017: repertoriere situri.
5. A. Rustoiu, *Celții din Transilvania – cronologia și dinamica socială și etnică reflectată în analiza așezărilor și complexelor funerare din aria intra-carpatică* (program I, proiect nr. 9). Planificare: 2015 – 2022. Stadiu 2017: finalizare documentarea în vederea atingerii obiectivelor prevăzute pentru prima etapă (realizarea repertoriului cuprinzând siturile arheologice aparținând orizontului celtic din Transilvania; interpretarea analitică a categoriilor de materiale: ceramica, obiecte de metal etc.; documentare metodologică și bibliografică; documentare de teren; realizarea unor comunicări științifice și publicarea unor studii preliminare).

Programul III – Contribuții la istoria artei medievale și premoderne din Transilvania

Proiectul 1: *Enciclopedia picturii medievale și premoderne din Transilvania*. Planificare: 2014–2018. Modificare de titlu și conținut, începând cu anul 2018: *Contribuții privind pictura medievală și premodernă din Transilvania*. Coordonator: acad. M. Porumb. Colectiv: C. Firea, E. D. Prioteasa, M. S. Salontai. Stadiu 2017: documentare în legătură cu teme iconografice în pictura murală medievală din Transilvania (Bădeni, Bonțida, Sic, Nima, Axente Sever, Târnava, Mediaș, Sighișoara, Mălâncrav, Ighișu Nou și Hălmeag); fișe de documentare biserica evanghelică din Dârlos, jud. Sibiu; biserica reformată din Unirea, jud. Alba; biserica reformată din Cricău, jud. Alba; biserica reformată din Viștea, jud. Cluj; biserica reformată din Vălenii de Mureș, jud. Mureș; capela Sf. Margareta din Sântimbru, jud. Harghita, biserica Sf. Emeric din Ghelînța, jud. Covasna; biserica Mănăstirii Râmeț, jud. Alba; biserica reformată din Remetea, jud. Bihor; biserica Adormirea Maicii Domnului din Zlatna, jud. Alba; biserica Sf. Gheorghe din Sânpetru, jud. Hunedoara; biserica Coborârea Sf. Duh din Ostrov, jud. Hunedoara, biserica Sf. Nicolae din Bârsău, jud. Hunedoara.

Proiectul 2: M. S. Salontai, *Arhitecți și meșteri constructori din Transilvania între secolele XIII-XVI*. Planificare: 2013–2018. Stadiu 2017: redactare capitolul V („Șantiere orășenești”).

3. Tipărituri

A) CĂRȚI:

A.1. În exterior: –

A.2. Mediul intern

I) Cărți

1. C. Cosma, *Războinici avari în Transilvania/Avar warriors in Transylvania*, Ethnic and cultural interferences in the 1st millenium B.C. to the 1st millenium A. D. 23 (Cluj-Napoca 2017): Mega.
2. Cr. Găzdac/F. Humer/E. Pollhammer/A. Konecny, *Walking on a Hoard without Knowing. The "007" Hoard from Carnunum* (Cluj-Napoca 2017): Mega.
3. Elena D. Prioteasa, *Medieval Wall Paintings in Transylvanian Orthodox Churches: Iconographic Subjects in Historical Context* (București/Cluj-Napoca 2016): Editura Academiei Române/ Editura Mega, 2016. ISBN: 978-973-27-2731-7; 978-606-543-780-7.
4. Ciprian Firea, *Donatorii din sanctuar. Preoții sașilor ca patroni ai artelor în Transilvania medievală (cca. 1350-1550)* (Cluj-Napoca 2017): Mega. ISBN: 978-606-543-740-1.
5. V. Bârcă, *Sarmatian vestiges discovered south of the Lower Mures River. The graves from Hunedoara Timișană and Arad* (Cluj-Napoca 2014) (2017): Mega.

II) Capitole din cărți:

1. C. H. Opreanu, A. Rustoiu (coautori), *Istoria ilustrată a României și a Republicii Moldova*, ed. a 3-a, (București/Chișinău 2017): Litera.

III) Traduceri carte: –

B) STUDII ȘI ARTICOLE (VOLUME COLECTIVE, REVISTE DE SPECIALITATE):

B.1. Volume de specialitate externe

1. Cr. Găzdac, *The Tetrarchy: Do We All Look the Same?* In: H. Gitler/G. Gambash, *Faces of Power. Roman Gold Coins from the Victor A, Adda Collection* (Jerusalem 2017), 148–155.
4. C. H. Opreanu, *From a Legionary Fortress to a Veteran Colony. The Case of Ulpia Traiana Sarmizegetusa in Dacia.* In: G. Grabherr/B. Kainrath/J. Kopf/K. Oberhofer (Hrsg.), *Der Übergang vom Militärlager zur Zivilsiedlung* (Innsbruck 2016) (2017), 206–226.
5. C. H. Opreanu, *Roman Victory Symbolism at Sarmizegetusa Regia.* In: F. Mitthof/G. Schörner (Hrsg.), *Columna Traiani. Trajanssäule-Siegesmonument und Kriegesbericht in Bildern* (Wien 2017), 369–375.
6. C. Cosma, *Spurs identified in the medieval fortress at Solotvino–Cetate (Transcarpathian Ukraine).* In: Dobos A./Petruț D./Berecki S./Vass L./Pánczél S. P./Molnár-Kovács Z./Forisek P. (Szk./Eds), *Archaeologia Transylvanica. Studia in honorem Stephani Bajusz*, Opitz Archaeologica 8. Transylvanian Museum Society – Mureș County Museum – Martin Opitz Publishing House (Cluj-Napoca/Târgu Mureș/Budapest 2015) (2017), 353–357.
7. A. Rustoiu, *Pierdute dar recuperate. Descoperiri de la sfârșitul celei de-a doua vârstă a fierului în sud-vestul Transilvaniei.* In: Dobos A./Petruț D./Berecki S./Vass L./Pánczél S. P./Molnár-Kovács Z./Forisek P. (Szk./Eds), *Archaeologia Transylvanica. Studia in honorem Stephani Bajusz*, Opitz Archaeologica 8. Transylvanian Museum Society – Mureș County Museum – Martin Opitz Publishing House (Cluj-Napoca/Târgu Mureș/Budapest 2015) (2017), 65–72.

B. 2. Reviste de specialitate externe ISI

1. A. Roman/T.-M. Ursu/S. Fărcaș/V.-A. Lazarescu/C.H. Opreanu, *An Integrated airborne laser scanning approach to forest management and cultural heritage issues: a case study at Porolissum, Romania.* *Annals of Forest Research* 60 (1), 2017, 1–17.
2. A. Roman/T. M. Ursu/V.-A. Lăzărescu/C. H. Opreanu/S. Fărcaș, *Visualization techniques for ALS-derived DTM in forested steep terrain: detecting archaeological remains in the subsurface.* *Geoarchaeology—An International Journal*. 32 (5, September/October 2017), 549–562. DOI:10.1002/gea.21621.
3. A. Rustoiu, *Lords and ladies of the rings. Saddle-shaped finger-rings from the Carpathian Basin.* *Archeologické rozhledy* LXVIII, 2016 (2017), 333–362.

B. 3. Reviste de specialitate externe non-ISI

1. I. Piso/C. H. Opreanu/D. A. Deac, *Das Heiligtum der Zollstation von Porolissum.* *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik* 200, 2016 (2017), 544–549.
2. Cr. Găzdac/F. Humer/E. Pollhammer/A. Konecny, *More than a quadrans! The numismatic evidence from the Roman baths in the residential quarter of Carnuntum.* *Carnuntum Jahrbuch*, 2017, 115–119.
3. V. Bârcă, *A few notes on certain metal pyxides recently discovered in the Sarmatian environment south the Lower Mureș River.* *Plural* 5–1, 2017, 153–173.

B. 4. Volume de specialitate interne

1. C. Firea, *Patronajul preoților sași în Transilvania Evului Mediu târziu: norme, inscripții monumentale, simboluri*. In: M. M. Székely/N. Zugravu (eds.), *Puterea cuvântului, a exemplului și a simbolului: actele colocviului național din 29 octombrie 2015*, Editura Universității "Al.I.Cuza" (Iași 2016) (2017), 233–266.
2. Fl. Gogâltan/C. Cordoș, *Introductory remarks*. In: Fl. Gogâltan/C. Cordoș (eds.), *Prehistoric settlements: social, economic and cultural aspects. Seven studies in the Carpathian area* (Cluj Napoca 2016) (2017), 9–17.
3. Fl. Gogâltan, *Building power without power? Bronze Age fortified settlements on the Lower Mureș Basin*. In: Fl. Gogâltan/C. Cordoș (eds.), *Prehistoric settlements: social, economic and cultural aspects. Seven studies in the Carpathian area* (Cluj Napoca 2016) (2017), 87–113.
4. Fl. Gogâltan/R. Burlacu-Timofte, *Human Bone Remains in the Bronze Age Tell Settlements of the Carpathian Basin*. In: Fl. Gogâltan/S. Ailincăi (eds.), *Settlements of life and death. Studies from Prehistory to Middle Ages. Proceedings of an International Colloquium Tulcea, Romania 25th-28th of May 2016* (Cluj Napoca 2016) (2017), 89–122.
5. A. Rustoiu, *Some Questions Regarding the Chronology of La Tene Cemeteries from Transylvania. Social and Demographic Dynamics in the Rural Communities*. In: S. Berecki (ed.), *Iron Age Chronology in the Carpathian Basin. Proceedings of the International Colloquium from Târgu Mureș 8–10 October 2015* (Cluj-Napoca 2016) (2017), 235–264.
6. A. Rustoiu, *Miniature Objects: Context and Functionality. The Miniature Vessels from the Late Iron Age Settlement at Sighișoara – Wietenberg Revisited*. In: O. Tuttila et al. (eds.), *Archaeological Small Finds and Their Significance* (Cluj-Napoca 2016) (2017), 43–58.
7. A. Rustoiu/I. V. Ferencz/A. Drăgan, *Dacian fortified settlements in the Iron Gates region during Late Iron Age (2nd Century BC - 1st Century AD)*. In: A. Zanoci et al. (eds.), *Iron Age fortifications on the Tisa-Dniester space. Proceedings of Saharna Summer Colloquium July 14th-17th, 2016* (Brăila 2017), 187–208.
8. I. Stanciu, *Câteva aspecte ale locuirii medievale timpurii în partea de nord-vest a României/Some Aspects Regarding the Early Medieval Habitation in the North-West Part of Roumania*. In: Fl. Mărginean/I. Stanciu/D. Băcuet-Crișan (eds.), *Locuirea medievală timpurie din Transilvania și vecinătăți/The Early Medieval Habitation from Transylvania and its Surroundings*, Orbis Mediaevalis I (Cluj-Napoca 2017), 45–81.
9. A. Ursuțiu/Urak M., *Iron Age Girl in a Bronze Age Pit ? A Child Burial of The Ciumbrud Cultural Group from Orosia (HU: Marosoroszi), Mureș County*. In: Fl. Gogâltan/S. Ailincăi (eds.), *Settlements of life and death. Studies from Prehistory to Middle Ages. Proceedings of an International Colloquium Tulcea, Romania 25th-28th of May 2016* (Cluj Napoca 2016) (2017), 255–272.

B.5. Reviste de specialitate interne ISI –

B.6. Reviste de specialitate interne non-ISI

B.6.1. Categoria CNCS A: –

B.6.2. Categoria CNCS B

1. C. Cosma, *Considerații privind topoarele din secolele VII-VIII descoperite pe teritoriul Transilvaniei/Betrachtungen zu den Äxten des VII. – VIII. Jh vom Gebiet Siebenbürgens*. Acta Musei Porolissensis 38, 2016 (2017), 359–390.

2. C. Cosma, *Repere arheologice privind statutul politic al Crișanei și Banatului românesc în Kaganatul avar/Archäologische Hinweise für den politische Status des Kreischgebietes und des rumänischen Banats im Rahmen des awarischen Khaganats*. *Analele Banatului XXIV*, 2016, 325–336.
3. C. Cosma, *Notes on the economy structure in Crișana, Sătmar and Maramureș during the 8th – 10th centuries AD*. *Banatica 26–I*, 2016 (2017), 169–190.
4. Fl. Gogâltan, *Chihlimbarul preistoric de la frontiera estică a Bazinului Carpatic/ Prehistoric Amber Artifacts at the Eastern Frontier of the Carpathian Basin*. *Analele Banatului XXIV*, 2016 (2017), 143–169.
5. Fl. Gogâltan/C. I. Popa, *Gligorești „Holoame” (com. Luna, jud. Cluj). O așezare a bronzului târziu din Transilvania/Gligorești-Holoame: A Late Bronze Age Settlement in Transylvania*. *Terra Sebus 8*, 2016 (2017), p. 35-82 (în colaborare cu C.I. Popa).
6. A. Rustoiu, *Commentaria archaeologica et historica (II). 1. In legătură cu cronologia și posesorii brățărilor spiralice din aur din Dacia preromană; 2. Despre un inel de argint în formă de șa de tip La Tene descoperit în așezarea getică de la Chirnoși (jud. Călărași)*. *Banatica 26*, 2016 (2017), 73–100.
7. A. Rustoiu, *Slashing knives (hiebmesser) – Curved dagger (sica, -ae). Their function and symbolic role in the La Tene panoply of weapons*. *Acta Musei Porolissensis 38*, 2016 (2017), 199–221.
8. M. S. Salontai, *Repere dispărute din topografia ecleziastică a Brașovului medieval: Capela Corpus Christi și claustrul franciscanilor observați*. *Historia Urbana XXV*, 2017, 57–72.

B.6.3. Altele

1. C. Firea, *Breslele artistice din Transilvania medievală și regulamentele lor. Un statut nou descoperit de la Bistrița*. *Ars Transsilvaniae XXV–XXVI*, 2015–2016, 173–184.
2. Fl. Gogâltan/V. Sava, *An Older Bronze Age Funerary Discovery from Zimandu Nou (Arad County)*. *Ziridava. Studia Arheologica 30*, 2016 (2017), 43–54.
3. M. S. Salontai, *Meșteri pietrari activi la Brașov în prima jumătate a secolului al XVI-lea*. *Ars Transsilvaniae XXV–XXVI*, 2015–2016, 83–96.
4. M. Porumb, *Mitropolia din Feleac. Contribuții privind istoria bisericii românești din Transilvania*. *Ars Transsilvaniae XXV–XXVI*, 2015–2016 (2017), 161–172.

B.6.4. Publicații electronice

1. Cr. Găzdac, *Trajan's Column versus Numismatic Programme. Prototypes in the Trajanic Imperial Ideology*. *Journal of Ancient History and Archaeology 4/1*, 2017, 99–111 (DOI: <http://dx.doi.org/10.14795/j.v4i1.220>).

B. 7. Cataloage de expoziție: –

B. 8. Rapoarte de săpătură

1. S. Cociș/M. Urak/S. Ferencz, *Orosia, com. Cuci, jud. Mureș Punct: Sit IV; km 13+680 - 13+580, Autostrada Transilvania, Secțiunea 2A Ogra-Câmpia Turzii*. In: CCAR. *Campania 2016* (București 2017), 199–200.

2. A. Ursuțiu/S. I. Cociș/S. Ferencz/C. G. Onofrei/I. Stanciu/M. Urak, *Orosia, com. Cuci, jud. Mureș, Punct: Sit V; km 14+020 - 14+480, Autostrada Transilvania, Secțiunea 2A Ogra-Câmpia Turzii*. In: CCAR. Campania 2016 (București 2017), 199.
3. S. I. Cociș/A. Ursuțiu/S. Ferencz/C. G. Onofrei, *Cluj-Napoca, mun. Cluj-Napoca, jud. Cluj, Piața Muzeului nr. 2*. In: CCAR. Campania 2016 (București 2017), 173–174.
4. S. I. Cociș/S. Ferencz/A. Ursuțiu/C. G. Onofrei, *Cluj-Napoca, mun. Cluj-Napoca, jud. Cluj, Piața Muzeului nr. 4*. In: CCAR. Campania 2016 (București 2017), 174.
5. V. Bârcă/S. I. Cociș/M. Urak/A. Ursuțiu/I. Stanciu/C. G. Onofrei/Șt. Cristea, *Cuci, com. Cuci, jud. Mureș Punct: Sit I; km 12+290 - 12+160, Autostrada Transilvania, Secțiunea 2A Ogra-Câmpia Turzii*. In: CCAR. Campania 2016 (București 2017), 184.
6. A. Ursuțiu/S. I. Cociș/I. Stanciu/C. G. Onofrei/Șt. Cristea/M. Urak/S. Ferencz, *Iernut, jud. Mureș Punct: Sit II; km 9+300 - 8+800, Autostrada Transilvania, Secțiunea 2A Ogra - Câmpia Turzii*. In: CCAR. Campania 2016 (București 2017), 184–185.
7. S. I. Cociș/S. Ferencz/M. Urak/A. Ursuțiu/Șt. Cristea, *Iernut, jud. Mureș Punct: Sit III; km 8+680 - 8+500, Autostrada Transilvania, Secțiunea 2A Ogra-Câmpia Turzi*. In: CCAR. Campania 2016 (București 2017), 185.
8. A. Ursuțiu/S. I. Cociș/S. Ferencz/M. Urak/V. Sana/A. Heroiu, *Viștea, com. Gârbău, jud. Cluj Punct: Sit 3 "Pălută*. In: CCAR. Campania 2016 (București 2017), 219.
9. Fl. Gogâltan/E. C. Cordoș/M. Lie/Demjén A., *Gheorgheni, jud. Harghita, Punct: Bothvár*. CCAR. Campania 2016 (București 2017), 60–61.
10. Fl. Gogâltan/Demjén A./N. Bolohan, *Gheorghieni, jud. Harghita, Punct: Pricske*. CCAR. Campania 2016 (București 2017), 61–62.
11. Fl. Gogâltan/G. Fazecaș/A. Ignat, *Sântion, com. Borș, jud. Bihor, Punct: Dealul Mănăstirii = Klastrom domb*. In: CCAR. Campania 2016 (București 2017), 118–119.
12. Fl. Gogâltan/G. Fazecaș/M.A. Lie/E.C. Cordoș/A. Drăgan, *Toboliu, com. Toboliu, jud. Bihor, Punct: Dâmbu Zănăcanului*. In: CCAR. Campania 2016 (București 2017), 146–147.
13. Fl. Gogâltan/G. G. Marinescu, *Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud, Punct: Dealul Târgului*. In: CCAR. Campania 2016 (București 2017), 224–225.
14. I. Stanciu/K. Tucker/K.-L. Filipek/L. Lanigan/J. Snider/K. Blevins/J. Fisher/S. Soria, *Jucu de Sus, com. Jucu, jud. Cluj. Punct: Râțul boilor (parc industrial TETAROM III)*. In: CCAR. Campania 2016 (București 2017), 79–81 nr. 40.

9. Recenzii, altele

1. Fl. Gogâltan, *The Chronology of the Bronze Age Tell-Settlements in the Carpathian Basin: Revisited after 15 Years*. In: M. Verčik/P. Pavúk (Eds.), *Reinecke's Heritage. Terminology, Chronology and Identity in Central Europe between 2300 and 1600 BC.*, Humboldt Kolleg 12-15 June 2017 Chateaux Křtiny, Book of Abstracts (Praha 2017), 20.
2. Fl. Gogâltan, *Kurt Horedt's „Siebenbürgen und Mykenä”. After more than 50 years*. In: *Objects, Ideas and Travelers. Contacts between the Balkans, the Aegean and Western Anatolia during the Bronze and Early Iron Age. Conference to the Memory of Alexandru Vulpe, Tulcea 10th – 13th November 2017*, Tulcea, Romania, 31–32.
3. C. H. Opreanu, *Secretele Sarmizegetusei Regia astăzi*. Magazin istoric, mai 2017, 71–75.
4. M. Porumb/ Marina Sabados, *In memoriam Paraschiva Victoria Batariuc*. Ars Transsilvaniae XXV–XXVI, 20152016 (2017), 185–187.

B. 10. Volume editate:

1. Fl. Gogâltan/C. Cordoș (eds.), *Prehistoric settlements: social, economic and cultural aspects. Seven studies in the Carpathian area* (Cluj Napoca 2016) (2017): Mega.
2. Fl. Gogâltan/S. Ailincăi (eds.), *Settlements of life and death. Studies from Prehistory to Middle Ages. Proceedings of an International Colloquium Tulcea, Romania 25th-28th of May 2016* (Cluj Napoca 2016) (2017): Mega.
3. Fl. Mărginean/I. Stanciu/D. Băcuceș-Crișan (eds.), *Locuirea medievală timpurie din Transilvania și vecinătăți/The Early Medieval Habitation from Transylvania and its Surroundings*, Orbis Mediaevalis I, (Cluj-Napoca 2017): Mega.
4. Seria *Patrimonium Archaeologicum Transylvanicum* (editori S. I. Cociș și A. Ursuțiu), vol. 12 – Silvia Mustață, *The Roman Metal Vessels from Dacia Porolissensis, Cluj-Napoca – Iuliu Maniu Street no. 4. The Neolithic Levels*, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2017.
5. *Ars Transsilvaniae*, XXV–XXVI, 2015/2016 (2017).
6. *Ephemeris Napocensis*, XXVII, 2017.

4. ORGANIZĂRI ȘI PARTICIPĂRI LA MANIFESTĂRI ȘTIINȚIFICE, EXPOZIȚII

4.1. Participări la manifestări științifice internaționale

1. C. Cosma, *Axes from Transylvania during the 7th-8th centuries AD.: „Interethnic Relations in Transylvania. War and peace shaping the medieval life of Central and South-Eastern Europe”*, Sibiu, October 19th – 22th 2017.
2. C. Firea, *Last Will and Testaments of the Transylvanian Saxon Priests on the Eve of the Reformation and Their Meanings: „Church and Population in Transylvanian Villages. Frame Conditions, Reception and the Influence of Society, Ethnicity, Church and Politics in the Age of Reformation”*, Sibiu, 12-14 Iunie 2017; organizată de Universităt Koblenz-Landau, Institut für Evangelische Theologie (Campus Landau); Academia Română, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu; Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde (Societatea de Studii Transilvane Sibiu).
3. C. Firea, *Imaginile din Transilvania în ajunul Reformei. Preoții sașilor ca patroni ai artelor în prima jumătate a secolului al XVI-lea: „Theologischer Dialog zu Beginn des dritten Jahrtausends. 500 Jahre seit der Reformation. 500 Jahre interkonfessionelle Beziehungen”*, Alba Iulia, 30 Octombrie–1 Noiembrie 2017 (organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea ”1 Decembrie 1918”).
4. C. Firea, *Pieta of Sibiu/Hermannstadt: Patronage of the Urban Elite in Transylvania around 1400: „Die 'Berne' oder die 'Prager' Pieta? Kunst und Kulturpolitik in einer Spätmittelalterlichen Stadt”*, Berna, 23 – 24 noiembrie 2017 (organizat de Institutul de Istoria Artei al Universității din Berna (în colaborare cu Muzeul de Istorie din Berna și Galeria Națională din Praga).
5. Cr. Găzdac, *Dacia vs. Pannonia: Patterns of hoarding in the light of the CHRE project: Viminacium (Serbia)*, Parcul Arheologic, 15–17 septembrie 2017.
6. Cr. Găzdac, *The Dacian Wars of Trajan – the perspective of hoarding patterns: Departamentul de Istorie antică și arheologie: „TRAIAN: Putere și ideologie”*. a 18-a Conferință internațională a Departamentului de Istorie antică și arheologie (Universitatea

„Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Facultatea de Istorie și Filozofie, Cluj-Napoca, 17–18 nov. 2017.

7. Fl. Gogâltan, *From ditches to ramparts: About the Bronze Age fortifications in western Romania*: „LOEWE-Schwerpunkt 'Prähistorische Konfliktforschung', Frankfurt a. M., 7–9 dec. 2016.

8. Fl. Gogâltan/V. Sava, *A Violent End. An Attack with Clay Sling Projectiles against the Late Bronze Age Fortification in Sântana (South-Western Romania)*: „Bronze Age Hillforts in Europe”, alba Iulia, 9.–13. Oktober 2017.

9. A. Rustoiu, *Gates to the otherworld. Jewellery and garment accessories of the La Tène B–C from isolated places in Transylvania*: „The 5th International Symposium on Archaeological Small Finds and their Significance”, Muzeul Civilizației Dacie și Romane Deva, 23–25 martie 2017.

10. A. Rustoiu, *Funerary practices in Transylvania during the Celtic horizon (LT B1/B2 – C1)*: „16th International Colloquium of Funerary Archaeology. Funerary practices at the Thracians and the Celts in the Second Iron Age”, Alun 11–14 mai 2017.

11. A. Rustoiu, *Funerary Practices in Banat in the Late Iron Age. Mobile communities, changing identities*: „16th International Colloquium of Funerary Archaeology. Funerary practices at the Thracians and the Celts in the Second Iron Age”, Alun 11–14 mai 2017.

12. A. Rustoiu, *Silver jewelery in the La Tene necropolis of Banat (4th-3rd centuries BC)*: „International symposium Drobeta Archaeology and History. Fourth Edition. Divus Traianus”, Drobeta-Turnu Severin 15–16 iunie 2017.

13. A. Rustoiu, *Late Iron Age in south-western Transylvania (Romania): material culture as a marker of communal identities*: „Ancient Thrace: myth and reality. 13th International Congress of Thracology”, Kazanlak 3–7 September 2017.

14. A. Rustoiu, *Silver jewellery in the early La Tène cemeteries from Banat. The hybridization of body ornaments*: „International Conference Iron Age Connectivity in the Carpathian Basin”, Târgu Mureș 13–15 October 2017.

15. A. Rustoiu/M. Egry/ M. McCarty, *Mithraeum III at Apulum*: „International conference The Archaeology of Mithraism. New Perspectives”, Muzeul Unirii Alba Iulia – Universitatea “1 Decembrie” Alba Iulia, 26–28 October 2017.

4.2. Participări la manifestări științifice interne

1. C. Cosma, *Ritual funerar în cimitirul de la Gâmbaș/Ogoarele de Jos*: “Rit 2017. Relații Interetnice în Transilvania: Interferențe istorice, culturale și religioase”, Daneș (jud. Mureș), 3-6 noiembrie 2017.

2. C. Cosma, *Tipologia topoarelor din secolele VII–VIII descoperite în Transilvania*: “Sesiunea științifică anuală dedicată zilei naționale a României, Muzeul Național al Unirii Alba Iulia, 23–24 Noiembrie 2017.

3. C. Firea, *Hans Schäufelin sau Johannes Stoss? Un fragment de retable transilvan pe piața de antichități din Germania*: “Simpozionului Național, Artă și Restaurare (Zilele Academice Clujene 2017), 16–17 iunie 2017.

4. C. Firea, “În căutarea unui patron”. *Preoții sașilor ca promotori ai artelor în Transilvania evului mediu târziu (cca. 1350-1550)*: workshop-ul *Parohia medievală ca loc al*

convergenței: instituție, comunitate, cult și monument. *Un atelier al perspectivelor cercetării arealului Central-Est European*, Cluj-Napoca, 6–7 Octombrie 2017.

5. Cr. Găzdac, *Security on Frontiers. When and where they buried the hoards. The case of the provinces from the Middle and Lower Danube*: Sesiunea Muzeului Regimentului de Graniță Caransebeș, 12–14 februarie 2017.

6. C. H. Opreanu, *Viața publică și privată în municipium Septimium Porolissense spre mijlocul secolului al III-lea p. Chr. Stadiul actual al cunoașterii*: sesiunea anuală a Muzeului Turda, 3–4 nov. 2017.

7. Cr. Găzdac, *A existat o criză monetară la mijlocul secolului al III-lea p. Chr.?*: sesiunea anuală a Muzeului Turda, 3–4 nov. 2017.

8. Cr. Găzdac, *Fenomene generale și specifice ale teaurizării în provinciile de la Dunărea de Mijloc și de Jos*: Sesiunea Complexului Muzeal Curtea de Argeș, 12–13 mai 2017.

9. Fl. Gogâltan/M. Lie/C. Cordoș/G. Fazecaș, *Cercetări arheologice la Toboliu (jud. Bihor)*: “A LI-a sesiune națională de rapoarte arheologice Muzeul Național de Istorie al României”, București 24 – 27 mai 2017.

10. Fl. Gogâltan/G. Fazecaș, *Cercetări arheologice la Sântion (jud. Bihor)*: “A LI-a sesiune națională de rapoarte arheologice Muzeul Național de Istorie al României”, București 24 – 27 mai 2017.

11. Vl.-A. Lăzărescu, *A fost sau n-a fost? Investigațiile geofizice și de remote sensing față în față cu arheologia la Porolissum, pentru participarea la Conferința Dacia Porolissensis. Noi perspective privind civilizația romană la periferia Imperiului Roman*: “Colocviul tinerilor istorici” (organizat de către Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău), Zalău, noiembrie 2017.

12. Vl.-A. Lăzărescu, *Considerații referitoare la metodele de supraveghere, control și semnalizare utilizate în epoca romană la Porolissum*: “Limes Forum VI”, Cluj-Napoca 28–29 nov. 2017.

13. C. H. Opreanu/Vl.-A. Lăzărescu, *Noi cercetări în zona praetorium-ului de la Porolissum*: “Limes Forum VI”, Cluj-Napoca 28–29 nov. 2017.

14. C. H. Opreanu/Vl.-A. Lăzărescu, *Basilica civilă și forum-ul municipiului roman de la Porolissum*: “Limes Forum VI”, Cluj-Napoca 28–29 nov. 2017.

15. C. H. Opreanu/Vl.-A. Lăzărescu, *Municipium Septimium Porolissense. Basilica civilă și forul. Campania 2016*: “A LI-a sesiune națională de rapoarte arheologice Muzeul Național de Istorie al României”, București 24 – 27 mai 2017.

16. Vl.-A. Lăzărescu, *Nevoia de arheometrie, o provocare? Stadiul cercetărilor de arheometrie în centrele de cercetare din Cluj-Napoca*: Sesiunea anuală a Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” - „Metodă, teorie și practică în arheologia contemporană”, București 19–20 martie 2017

17. D.-E. Prioteasa, *Observații asupra programelor iconografice ale bisericilor din Hălmgaiu și Ribița*: “Simpozionului Național, Artă și Restaurare (Zilele Academice Clujene 2017)”, 16–17 iunie 2017.

18. A. Rustoiu, *A blacksmith from Aquileia at the Dacian royal court. Comments regarding the relations between Dacia and the northern Italy and the south-eastern Alpine zone in the 1st century AD*: Simpozionul național „Roma și provinciile dunărene de la Augustus până la Traian”, Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva, Deva-Sarmizegetusa 16–18 mai 2017.

19. A. Rustoiu, *Artizanat și societate în estul Bazinului Carpatic în sec. IV-III a. Chr. Observații privind organizarea producției și a atelierelor meșteșugărești*: Sesiunea științifică anuală a Muzeului Civilizației Dacice și Romane Deva, Deva 29–30 iunie 2017.
20. M. S. Salontai, *Meșteri constructori din Transilvania între secolele XIII – XVI: Cărămidarii*: “Simpozionului Național, Artă și Restaurare (Zilele Academice Clujene 2017), 16–17 iunie 2017.
21. M. S. Salontai, *Corul hală de la Sebeș: Detalii constructive și intervenții de restaurare moderne*: sesiunea de comunicări științifice „Multiculturalitate și patrimoniu istoric în Transilvania, ediția a IX-a”, Sebeș, 9 iunie 2017, organizatori Muzeul Municipal ”Ioan Raica” Sebeș & Centrul Cultural ”Lucian Blaga” Sebeș.
22. M. S. Salontai, *Reconstrucția bisericii parohiale din Moșna în vremea parohului Johannes de Alțâna: workshop-ul Parohia medievală ca loc al convergenței: instituție, comunitate, cult și monument. Un atelier al perspectivelor cercetării arealului Central-Est European*, Cluj-Napoca, 6–7 Octombrie 2017.

4. 3. Organizare manifestări științifice, expoziții

1. Simpozionului Național „Artă și Restaurare” din cadrul ”Zilelor Academice Clujene” 2017 (15–17 iunie 2017).
2. Workshop-ul „Parohia medievală ca loc al convergenței: instituție, comunitate, cult și monument. Un atelier al perspectivelor cercetării arealului Central-Est European”, Cluj-Napoca, 6–7 Octombrie 2017 (organizator principal C. Firea).
3. Expoziția „Artă și Restaurare”, iunie–iulie 2017 (în colaborare cu Departamentul de Restaurare a Universității de Artă din Cluj Napoca).
4. Conferința „Cercetări recente în tell-urile epocii bronzului din vestul României”, organizată (Fl. Gogâltan) în cadrul Zilelor Academice Clujene, 16–17 iunie 2017.
5. „International conference The Archaeology of Mithraism. New Perspectives”, Muzeul Unirii Alba Iulia – Universitatea “1 Decembrie” Alba Iulia, 26–28 October 2017 (coorganizator A. Rustoiu).

5. PARTICIPĂRI LA PROIECTE INTERNAȚIONALE SAU NAȚIONALE VIZÂND CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ SAU CONSERVAREA PATRIMONIULUI CULTURAL NAȚIONAL

1. C. Firea, responsabil din partea română a proiectului *Arts and Power in Contact Areas (Orthodoxy and Islam and Orthodoxy and Catholicism. Glorification of Power versus Contestation of Power*, cuprins în cadrul Acordului de Cooperare științifică dintre Academia Română și Academia Bulgară de Științe (instituții partenere: Academia Română, Institutul de Arheologie și Istoria Artei Cluj-Napoca, Institutul de Istorie ”Nicolae Iorga” București; Academia Bulgară de Științe: Institutul de Istorie din Sofia, Institutul Limbii Bulgare, Sofia, Institutul de Istoria Artei, Sofia, Centrul de Cercetări Cyrillo-Methodian, Sofia).

6. GRANTURI

1. „Community dynamics and identity constructs in the eastern Carpathian Basin during the Late Iron Age. The impact of human mobility”; Grant CNCS – UEFISCDI de tip *Ideii*, CNCS

– UEFISCDI, PN-III-P4-ID-PCE-2016-0353 (director grant A. Rustoiu). Durata: 2017–2019. Nr. membri – 11: Mariana Egri, Sandor Berecki, I. V. Ferencz, L. Vaida, A. Drăgan, A. Georgescu, A. Căsălean, B. Ciută, G. El Susi, S. Gál.

2. A. Rustoiu – Membru în grantul internațional *FEMINE. Female identities in the Iron Age*, (*Željeznodobni ženski identiteti u južnom dijelu Karpatske kotline / FEMINE* (IP-06-2016-1749) finanțat de Croatian Scientific Foundation, director grant Marko Dizdar, Institute of Archaeology Zagreb. Perioada: 2017-2021. Membrii: Asja Tonc, Saša Kovačević, Hrvoje Potrelica, Marija Ljuština, Aleksandar Kapuran, Carola Metzner-Nebelsick, Aurel Rustoiu, Mathias Mehofer. <http://www.arheologija.hr/?p=10600>.

3. „În căutarea unui patron”. *Preoții sașilor ca promotori ai artelor în Transilvania evului mediu târziu (cca. 1350-1550)*, PN-II-RU-TE-2014-4-2293, durata oct. 2015–nov. 2017. Membrii colectivului: Adinel Dincă, Anna Konya, Andrei Alexandru Ștefan.

4. S. I. Cociș, membru în colectiv: grantul PN-III-P4-ID-PCE-2016-0252.

5. *Group and individual tragedies in Roman Europe from Augustus to Diocletianus (27 BC to AD 284). The definition of ‘coin hoard’ between historical events and daily life episodes*, PN-III-P4-ID-PCE-2016-0021 (director: Cr. Găzdac).

7. RAPOARTE, DOCUMENTE, ALTE STUDII ÎNTOCMITE LA CEREREA AUTORITĂȚILOR

– Solicități diagnoze de teren, supravegheri arheologice, cercetări arheologice preventive.

8. PREMII NAȚIONALE SAU INTERNAȚIONALE

– Studiul *Visualization techniques for ALS-derived DTM in forested steep terrain: detecting archaeological remains in the subsurface*. *Geoarchaeology* 32, 5, 2017, 549-562, coautori Vl.-A. Lăzărescu și C. H. Opreanu, a fost premiat de către UEFISCDI în cadrul Subprogramului 1.1 - Resurse Umane - Premiarea rezultatelor cercetării - Articole, Competitia 2017.

9. ACTIVITATE DIDACTICĂ

– C. Firea, cursurile: „Iconografia artei creștine” (Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca); „Pictura medievală din Transilvania: artă, iconografie, patronaj” (Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Facultatea de Istorie și Filosofie).

– Fl. Gogâltan: cursul *Epoca bronzului în Europa* și seminarul *Arheologie homerică* (Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Facultatea de Istorie și Filosofie).

– Cr. Găzdac, cursurile: „Numismatică și economie romană”, „Managementul conflictului militar în antichitate” (Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca).

– Coordonare doctorate: C. H. Opreanu (Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca); Fl. Gogâltan (Universitatea de Vest, Timișoara); Cr. Găzdac (Școala Doctorală „Relații Internaționale și Securitate Europeană”, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca).

DIRECTOR

Acad. Marius Porumb